

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

Î N C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor

învinuirea lui

Ivan Pavel

(art. 152 alin. (1), art. 287 alin. (1) Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-1166/2023
Nr. PIGD 1-21082327-01-1ra-20072023)*

Recursuri depuse până la 01 septembrie 2023 - dezacordul cu pedeapsa aplicată legal nu se încadrează în temeiul de recurs. Despăgubirea acordată pentru dauna morală nu este excesivă.

12 octombrie 2026

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Ion Rabei

Curtea de apel: Ala Rotaru, Revenco Angela, Dumitru Pușca

Textul corespunde originalului

Examinînd în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Ivan Pavel,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Sergiu Stratan,

Alexandru Negru, *judcători*,

constată următoarele:

PARTEA INTRODUCATIVĂ

1. Ivan Pavel s-a născut în anul 1946 în raionul Leova. El a fost apărat de avocatul Vitalie Zaporojan.

2. Ivan Pavel, la 3 octombrie 2020, în jurul orei 20:00, în stradă, lângă domiciliul său, l-a lovit repetat cu pumnii și picioarele pe Victor Botnaru, cauzându-i vătămări corporale medii, confirmate prin raportul de expertiză judiciară din 17 decembrie 2020. Fapta a fost încadrată în baza art. 152 alin. (1) din Codul penal.

3. Tot el, la 03 octombrie 2020, în jurul orei 20:00, în timp ce îl lovea pe Victor Botnaru cu pumnii și picioarele în stradă, a încercat să o lovească cu pumnul în cap pe Valeria Botnaru, care îi ceruse să înceteze agresiunea. După ce aceasta a evitat lovitura, a apucat-o cu ambele mâini de gât, provocându-i dureri fizice, și a scuipat-o în față. Fapta a fost încadrată în baza art. 287 alin. (1) din Codul penal.

4. În cursul urmăririi penale, soții Victor și Valeria Botnaru au fost recunoscuți și audiați în calitate de părți vătămate (f.d. 61-66, 67-72 vol. I). În cadrul judecării cauzei, părțile vătămate Victor și Valeria Botnaru, reprezentate de avocatul Valeriu Botnaru, au înaintat o acțiune civilă prin care au solicitat încasarea din contul lui Ivan Pavel în beneficiul lui Victor Botnaru a sumei de 30.484 de lei cu titlu de prejudiciu material și a cîte 100.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul fiecăruia dintre ei (f. d. 211-214, vol. I).

5. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. La 18 octombrie 2022, prin [sentința](#) Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, Ivan Pavel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate și condamnat definitiv (art. 84 Cod penal) la doi ani de închisoare. În temeiul art. 2 din Legea nr. 243/2021 privind amnistia, Ivan Pavel a fost liberat de la executarea pedepsei închisorii. Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului moral a fost admisă parțial, instanța a dispus încasarea din contul lui Ivan Pavel a sumei de 5.000 de lei în beneficiul părții vătămate Victor Botnaru și a sumei de 2.500 de lei în beneficiul părții vătămate Valeria Botnaru. Acțiunea civilă în partea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului acestuia să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile. Instanța a soluționat și chestiunea privind cheltuielile judiciare.

6. La 01 noiembrie 2022, avocatul Valeriu Botnaru cu părțile vătămate Victor și Valeria Botnaru au declarat apel. Ei au contestat blândețea pedepsei și admiterea parțială a acțiunii civile. În apel au invocat omisiunea primei instanțe de a evalua corect gradul prejudiciabil al infracțiunilor concurente la individualizarea pedepsei, precum și aplicarea eronată a normelor de drept la soluționarea pretențiilor civile. Instanța a omis că acțiunile ilicite ale inculpatului, materializate în vătămarea intenționată a integrității corporale a victimei Victor Botnaru, au generat un prejudiciu material de 30.484 de lei, reprezentând cheltuieli de tratament, precum și au cauzat părților vătămate suferințe fizice și psihice profunde (stres, frustrare și disperare), ale căror consecințe persistă.

7. La 03 mai 2023, prin [decizia](#) Curții de Apel Bălți, apelul a fost admis, casată sentința în latura civilă, și pronunțată o nouă hotărâre. Instanța a încasat de la Ivan Pavel cu titlu de prejudiciu moral suma de 30.000 de lei în folosul lui Victor Botnaru și suma de 10.000 de lei în folosul Valeriei Botnaru. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute. Instanța de apel a reținut că prima instanță a apreciat complet probele, a stabilit corect vinovăția inculpatului și a individualizat corespunzător pedeapsa de doi ani de închisoare, cu liberarea de executarea acesteia în temeiul Legii nr. 243/2021 privind amnistia. Nu a identificat temeiuri pentru agravarea pedepsei sau impedimente în aplicarea actului de clemență. Sub aspectul laturii civile, instanța de apel a menținut soluția de admitere în principiu a acțiunii privind repararea prejudiciului material în sumă de 30.484 de lei, în lipsa unor probe certe care să permită stabilirea exactă a cheltuielilor suportate de partea vătămată Victor Botnaru. Instanța a considerat necesară admiterea apelului în partea referitoare la repararea prejudiciului moral. A apreciat că sumele acordate de prima instanță — 5.000 de lei pentru Victor Botnaru și 2.500 de lei pentru Valeria Botnaru — erau disproporționate de mici în raport cu gravitatea leziunilor și cu suferințele fizice și psihice suportate. Lui Victor Botnaru i-au fost cauzate leziuni calificate drept vătămare corporală medie, cu dereglarea sănătății de lungă durată, iar Valeria Botnaru a suportat suferințe fizice și psihice. Totodată, instanța a apreciat că sumele solicitate de 100.000 de lei erau excesive și contrare principiului echității. În consecință, a majorat despăgubirile pentru prejudiciul moral de la 5.000 de lei la 30.000 de lei în beneficiul lui Victor Botnaru și de la 2.500 de lei la 10.000 de lei în beneficiul Valeriei Botnaru. Decizia motivată a fost pronunțată la 31 mai 2023.

8. La 29 iunie 2023 părțile vătămate Victor Botnaru și Valeria Botnaru, au declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Ei invocă dezacordul cu pedeapsa solicitând trimiterea cauzei la rejudecare. În recurs părțile vătămate invocă faptul că, instanța de apel a menținut neîntemeiat pedeapsa stabilită de prima instanță pe care o consideră disproporționată. Totodată, consideră că instanța nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite de Ivan Pavel, care se manifestă prin atentarea la ordinea publică, acțiuni însoțite de violență și obrăznicie deosebită, lezarea onoarei și demnității, precum și provocarea de leziuni corporale părții vătămate Victor

Botnaru, precum și a neglijat motivul comiterii infracțiunii - cu intenție, persoana inculpatului, precum și ineficiența pedepsei menținute în raport cu scopurile preventiv-educative în vederea realizării scopurilor acesteia.

9. La 29 iunie 2023 avocatul Vitalie Zaporojan cu condamnatul Ivan Pavel au depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală. Ei solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței. Recurenții au invocat aprecierea eronată a probelor de către instanța de apel, susținând că aceasta și-a întemeiat concluziile pe declarațiile contradictorii ale părților vătămate și ale martorului Stela Darii. Au contestat dovedirea certă a vinovăției și a prejudiciului material și au criticat caracterul incert și tardiv al raportului de expertiză medico-legală suplimentară din 17 decembrie 2020, întocmit la două luni de la comiterea faptei. De asemenea, au invocat faptul că expertul audiat nu a clarificat momentul producerii leziunilor și că nu existau probe concludente care să demonstreze legătura causală dintre fapta incriminată și vătămarile corporale constatate. Totodată, au contestat temeinicia majorării despăgubirilor pentru prejudiciul moral acordate părților vătămate.

10. La 20 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs însă nu a fost depusă nicio referință.

11. Urmărirea penală a fost pornită la 06 ianuarie și s-a terminat la 31 mai 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 02 iunie 2021 -18 octombrie 2022. Instanța de apel a examinat cauza în perioada 24 noiembrie 2022 - 03 mai 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 20 iulie 2023.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Partea relevantă a art. 221 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești.

(2) Acțiunea civilă se intentează față de bănuît, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

(3) În cererea de intentare a acțiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acțiunea civilă, cine și către cine intentează acțiunea, valoarea acțiunii și cerința de despăgubire. Dacă este necesar, partea civilă își poate concretiza pretențiile.”

13. Art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(3) Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.”

14. Art. 385 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

...

10) dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă ”

15. Articolul 387 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

16. Cererile de recurs au fost depuse până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

...

16) norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Recursurile au fost declarate în termenul de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

18. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

a. Recursul părților vătămate Victor Botnaru și Valeria Botnaru

19. Părțile vătămate invocă art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, însă criticile lor privesc atât severitatea pedepsei, cât și motivarea menținerii acesteia. Orice critica adusă pedepsei urmează a fi examinată prin prisma pct. 10), referitor la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale.

20. Recurenții consideră prea blândă pedeapsa rezultantă de doi ani de închisoare, stabilită pentru concursul infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) din Codul penal. Aceștia invocă natura violentă a faptelor, gravitatea consecințelor și insuficiența pedepsei pentru realizarea scopurilor sale.

21. Temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală presupune identificarea unei încălcări a dispozițiilor legale privind individualizarea pedepsei. Simplul dezacord cu ponderea atribuită circumstanțelor cauzei nu demonstrează o asemenea încălcare. Recurenții nu indică depășirea limitelor legale ale pedepselor, aplicarea necorespunzătoare a regulilor concursului de infracțiuni ori un impediment legal concret pentru aplicarea amnistiei. Instanța de apel a examinat solicitarea de agravare a pedepsei și a menținut soluția primei instanțe, apreciind individualizarea acesteia și aplicarea Legii nr. 243/2021 privind amnistia. Ponderea circumstanțelor atenuante sau agravante la stabilirea pedepsei ține de examinarea fondului cauzei și, de regulă, nu este reevaluată în recurs de Curtea Supremă de Justiție. Instanța reiterează că, începând cu august 2024, a declarat inadmisibile toate recursurile în care se contesta proporționalitatea unei pedepse penale aplicate legal (încheierile nr. [1ra-674/2023](#), [1ra-1746/2023](#), și [1ra-1102/2023](#)). Prin urmare, acest argument nu se încadrează în temeiurile de recurs (*mutatis mutandis* încheierea nr. [1ra-1835/2023](#), § 18). Prin urmare, ele nu întrunesc temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală.

b. Recursul avocatului Vitalie Zaporojan și al condamnatului Ivan Pavel

22. Recurenții invocă art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) din Codul de procedură penală și solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței. Criticile privesc constatarea vinovăției, aprecierea probelor, soluția asupra prejudiciului material și majorarea compensațiilor pentru prejudiciul moral.

23. Potrivit art. 427 alin. (2) din Codul de procedură penală, temeiurile de recurs pot fi invocate numai dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea s-a produs în instanța de apel.

24. Condamnatul și apărătorul nu au contestat cu apel sentința în partea constatării vinovăției și a admiterii în principiu a acțiunii civile privind prejudiciul material. Instanța de apel a menținut aceste soluții. Prin urmare, criticile formulate pentru prima dată în recurs privind credibilitatea declarațiilor, momentul producerii leziunilor, raportul de expertiză din 17 decembrie 2020 și legătura cauzală nu privesc o încălcare nouă, produsă în instanța de apel. Aceste

argumente nu îndeplinesc condiția prevăzută de art. 427 alin. (2) din Codul de procedură penală și nu pot fi examinate în recurs.

25. În privința prejudiciului material, instanțele au admis acțiunea civilă în principiu, urmând ca întinderea despăgubirii să fie stabilită în procedură civilă. Nu a fost dispusă încasarea sumei de 30.484 de lei. Prin urmare, critica privind lipsa probelor care ar confirma integral această sumă nu demonstrează că instanța de apel ar fi acordat o despăgubire materială nedovedită.

26. Temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 16) presupune identificarea unei hotărâri anterioare a Curții Supreme de Justiție privind aplicarea aceleiași norme și explicarea incompatibilității dintre interpretările respective. Argumentele rezumate în recurs nu individualizează o asemenea contradicție. Simpla indicare a pct. 16) nu este suficientă pentru incidența acestui temei.

27. Critica privind majorarea compensațiilor pentru prejudiciul moral privește o modificare dispusă de instanța de apel și urmează a fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală.

28. Instanța de apel a examinat pretențiile fiecărei părți vătămate și a diferențiat compensațiile în raport cu natura agresiunii și consecințele acesteia. În beneficiul lui Victor Botnaru, căruia i-au fost cauzate vătămări corporale medii cu dereglarea îndelungată a sănătății, a majorat compensația de la 5.000 la 30.000 de lei. În beneficiul Valeriei Botnaru, asupra căreia au fost exercitate acțiuni violente și umilitoare, a majorat compensația de la 2.500 la 10.000 de lei. Această diferențiere reflectă aprecierea individuală a prejudiciului suferit de fiecare victimă. Instanța de apel a considerat insuficiente sumele acordate prin sentință, raportând majorarea la caracterul intenționat și violent al faptelor și la suferințele fizice și psihice produse. Totodată, a respins acordarea integrală a celor 100.000 de lei solicitați de fiecare parte vătămată, apreciind aceste pretenții drept excesive în circumstanțele cauzei.

29. Conform art. 2037 Cod civil, instanța de judecată stabilește quantumul prejudiciului moral în funcție de natura și gravitatea acestuia, de gradul de vinovăție al autorului, dacă aceasta este o condiție pentru răspundere, și de cât de mult poate această despăgubire să aducă satisfacție echitabilă victimei. Alin. (3) al acestui articol prevede că suma acordată trebuie să fie comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare cu luarea în considerare a particularităților cazului. [Recomandarea](#) Curții Supreme de Justiție nr. 6 prevede că despăgubirea acordată pentru prejudiciul moral nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de CtEDO în cazuri similare. Reprezintă cazuri similare acelea în care a fost comisă o abatere similară, iar hotărârea este pronunțată împotriva Republicii Moldova sau a unei țări cu o dezvoltare economică comparabilă cu cea a Republicii Moldova (cauza nr. [1ra-659/2023](#), [1ra-1311/2023](#)). Recurenții nu au invocat exemple de cauze care să confirme că suma adjudecată ar fi vădit exagerată cu despăgubirile acordate în situații similare de Curtea Supremă de Justiție. Prin urmare, recursul este vădit neîntemeiat.

Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3), 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile părților vătămate Victor și Valeria Botnaru și a avocatului Vitalie Zaporozjan cu condamantul Ivan Pavel, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 03 mai 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Sergiu Stratan

Digitally signed by Bleșceaga Stella
Date: 2026.10.12 19:37:10 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandru Negru